

puigs, cales, puntes, platges, coves, tant de Formentera com d'Eivissa. Castelló s'ha fet ben seua aquesta part de la nostra cultura popular, per dedicació i profund coneixement de la matèria, per art narratiu, per gràcia expressiva, per riquesa lingüística. Potser, en algun cas, acumula

els ingredients i complica l'estil. Sempre admirarem aquesta abundància d'aportacions extretes de la vida local. Davant una obra tan meritòria, no sabriem retreure una certa despreocupació ortogràfica, d'altra banda la més esmenable de les incorreccions possibles.

M. VILLANGÓMEZ LLOBET

LA LLARGA AGONIA DEL MERCAT PÀGES

L'Ajuntament d'Eivissa aconseguí durant la segona quinzena del passat mes d'abril acabar amb el "mercat pàges". Els pagesos de l'illa es quedaren sense un mercat on poder comercialitzar directament els seus productes i, a canvi, l'únic que ha assolit l'Ajuntament és fer descendre el seu prestigi ciutadà a un nivell poc recomanable, propiciant aqueixa política de fets consumats tan contrària al que tothom podia pensar en aquesta illa. Perquè si no era poc que els camperols havien de desallotjar el seu mercat d'es Rastrillo en un terme de vint-i-quatre hores, la cosa realment greu del cas és que no els ha quedat, fins en el moment de conjuminar aquestes línies, cap alternativa que els tregui de l'encallador. Que tregui de l'encallador un bon nombre de famílies de l'únic sector productiu estabilitzat i en progressió qualitativa que tenim en aquesta illa, on qui més qui manco, comença ja a veure clarament que la panacea turística no serà eterna.

ABRIL 1975:
INICI D'UNA CRISI

L'ancestral privilegi dels nostres pagesos de vendre els seus productes directament a un mercat de Vila, tradició ratificada per l'alcalde Matutes Juan fa uns sis anys en atorgar-los una concessió municipal per a instal·lar-se en es Rastrillo, començà a deteriorar-se un 24 d'abril de 1975, a través d'una reunió de la Comissió Municipal Permanent, presidida en aquells temps per l'alcalde Tur de Montis. Qui més qui manco recorda la polseguera que suposà a Eivissa aquesta decisió; però recordem que el propi Tur de Montis va prometre als camperols que hom no passaria als fets, que el mercat no seria desmantellat mentre els pagesos no haguessin esgotat la via legal, si així ho creien oportú...

Ben aviat, un nou mercat de places limitades era instal·lat, també a través d'una discutible decisió de la Permanent que provocà àrdues discussions en el propi Ajun-

tament, a la petita plaça de Santa Creu, privant, de passada, als eivissencs d'una de les poques zones verdes que hom disposa en aquesta ciutat. Mentre s'esdevenia això, un bon nombre de camperols decidí d'interposar un recurs contenciós administratiu contra l'Ajuntament d'Eivissa, recurs que fou vist a Ciutat de Mallorca el passat 11 de març, enmig d'una inusitada expectació per part dels nostres camperols. Setze dies més tard, el 27 de març, la sentència fou feta pública. Una sentència que, segons Jesús García Varela, advocat dels camperols, venia a restablir les coses en el seu origen, "com si aquí res no hagués passat". "Quedi clar, —afegiria García Varela— que si per un costat el recurs ha estat declarat improcedent, això és degut al fet que en un principi la decisió de l'Ajuntament de desmantellar el mercat pàges manca de tot valor legal".

La sentència, que va arribar ja després del relleu de Tur de Montis per Cardona Tur a l'Ajuntament, va fer creure que la crisi ja havia passat. Per a major reforçament d'aquesta teoria hem de ressaltar el fet que el nou mercat ja està en construcció i que un bon nombre de pagesos ja han sol·licitat a través de la cooperativa "Es Nostro camp", un lloc a les noves instal·lacions del nou mercat.

23 D'ABRIL:
DESMANTELLAMENT

No va ser així. L'Ajuntament interpretà de manera molt diferent la sentència

judicial, i el 22 d'abril, a primera hora del matí, podia llegir-se en es Rastrillo un avis escrit a mà a una pissarra, segons el qual es comunicava a tots els interessats i públic en general que "a partir del dia 22 estas instalaciones serán cerradas al público", per decisió de la Comissió Municipal Permanent.

El que s'esdevingué després ho tenim encara ben fresc perquè ho hàgim de repetir amb detall: confusió i indignació entre els camperols, que aquell dia varen evitar per dues vegades que la brigada municipal d'obres culminàs l'ordre municipal. Confusió i indignació que arribaren aquella mateixa nit, quasi de matinada, a la seua màxima expressió, quan, protegits per un cordó de la policia municipal, la brigada d'obres va demolir, a la fi, el mercat pàges.

La confusió pujà encara més l'endemà al matí, quan tres persones hagueren de passar per Comissaria per a explicar la seua actitud contrària a l'Ajuntament, i quan s'arribà a l'Assemblea General de pagesos que, convocada per la cooperativa agrícola "Es Nostro Camp", tingué lloc dilluns, dia 26 d'abril al Sindicat, "a Vila, davant de Can Fonoi", segons els pagesos.

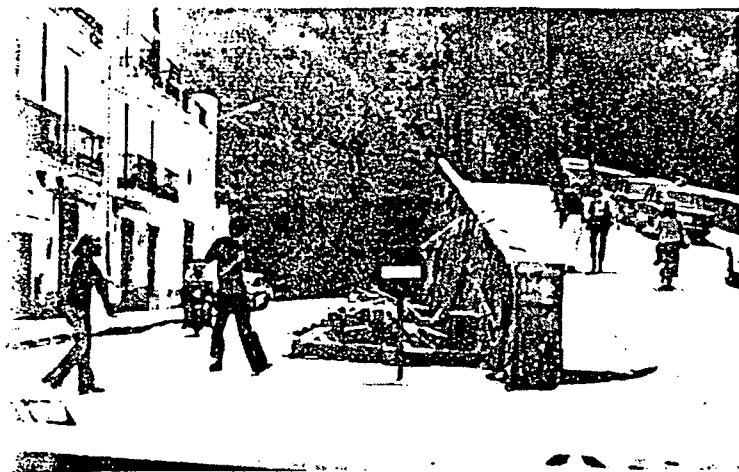
Després de condemnar l'actuació municipal, els camperols optaren per canviar llur protesta en la recerca d'unes solucions concretes als seus problemes, i s'arribà al següent acord: sol·licitar, amb la major urgència possible, un nou mercat pàges, amb cent llocs per a la venda, a un indret cèntric de la ciutat.

Encara creien els pagesos en la possibilitat del diàleg amb l'Ajuntament. I bona prova d'això és que l'Ajuntament fou convidat a aquesta reunió sense que cap representant seu es presentàs al Sindicat.

En acabar la reunió, la comissió gestora de camperols nomenada a l'efecte pujà fins a l'Ajuntament per fer conèixer a l'alcalde Cardona Tur els acords adoptats, sense aconseguir el seu propòsit. "Tot lo que m'hagin de dir —els digué l'alcalde Cardona— que ho facin per escrit", cosa que els camperols compliren l'endemà.

Aquest mateix dia, dimarts 27, el "Consejo Insular de Trabajadores" feia públic un comunicat, també dirigit a l'Ajuntament, segons el qual "acordava fer costat als agricultors en relació al desman-





tellament del mercat pagès", al mateix temps que lamentava "una mesura tan dràstica i impopular que redunda en perjudici d'Eivissa en general".

A ESPERAR, PERÒ SENSE MERCAT

A l'hora de tancar aquesta crònica —dia primer de maig— l'Ajuntament no havia contestat encara les urgents peticions dels conreadors i és difícil predir quin serà el desenllaç d'aquest desagradable episodi on, de nou, el pagès d'aquesta illa sembla haver estat olímpicament ignorat.

Cap la possibilitat que els camperols puguin utilitzar un nou recurs que possiblement agilitzaria les seues peticions. Aquests dies hom està consti-

tuït a Ciutat de Mallorca la "Federación Provincial de Cooperativas Agrarias" i hi ha la possibilitat que la Federació recolzi les reivindicacions camperoles eivissenques, recolzament que es podria traduir en una gestió directa davant el Governador Civil de la Província.

Mentrestant, a esperar. A esperar enmig d'una incertitud en el sector turístic, incertitud no controlada des d'ací, i incertitud al nostre segon sector productiu en importància, el camp, per causes perfectament controlables des d'ací. Envoltant la situació, una por més que fundada per part dels agricultors a caure de nou en mans de comerciants i intermediaris especuladors que, com és ben sabut, són molt nombrosos.

TON DEL JOANET

CRÒNICA DEL TEATRE

D'ençà que en 1973, referint-nos al Grup de Teatre Experimental de l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics d'Eivissa¹, escri-

¹ EIVISSA, núm 2, pp. 37-8, 1973.

viem: "Ens alegra la notícia que el Grup de Teatre Experimental es proposa dur a l'escena noves obres, ara també en la nostra llengua", només una obra ha estat presentada al públic, *El retau-*



le del flautista, i això gairebé al cap de tres anys. Perquè aquesta indecisió, per part del grup, a tirar endavant seriosament amb allò que aleshores era voluntat unànime? Tant i tant, que hi hagué qui encarregà la traducció a correu a l'eivissenc de la comèdia d'Aristòfanes *L'assemblea de les dones*. L'obra es començà a assajar un poc a marxés forçades per tal de poder-la presentar al *Certamen Nacional Juvenil de Teatro*, que, per altra part, condiciona insospitadament tota labor teatral continuada. Aquest condicionament s'ha fet evident durant els últims anys, en què el Grup de Teatre Experimental ha hagut de participar en fases provincials, de sector i fins i tot en fases "nacionals" del dit *certamen*. Un compromís així no permet, almenys en un cert marc de temps, donar pas a noves obres, i això, naturalment, causa un esllanguiment del ritme renovador del grup. Malgrat les intencions inicials, que havien tingut difusió a la premsa i a la ràdio, *L'assemblea de les dones* s'hagué de deixar de banda, segons sembla, per falta d'actius, i el compromís del *certamen* fou cobert amb una nova obra en castellà. Així, doncs, no ens arriba res en la nostra llengua fins als dies 8, 9 i 10 de gener, amb motiu de la celebració, una mica endarrerida, del X aniversari de la fundació del Grup de Teatre Experimental. *El retau de la flautista*, de Jordi Teixidor, la peça teatral catalana més celebrada d'aquests últims anys, convoca al llarg de tres representacions un públic inusitat quantitativament i qualitativament, que mostra el seu entusiasme per damunt de comprensions i elogis paternalistes, i es sent identificat, pel vehicle de la llengua pròpia, amb un món de problemes socio-polítics que l'afecten.

Després d'aquesta experiència —repetida més tard amb prou èxit a Sant Carles de Peralta i a Sant Francesc de Formentera—, seria una llàstima i un error considerable no fer unes reflexions elementals de cara a la urgència d'oferir al poble d'aquestes illes un teatre que sintonitzi plenament amb la seua personalitat, la qual es manifesta —primordialment en el teatre— en la llengua en què s'expressa i pensa. En un temps anguniós d'intents de recompondre les verdaderes estructures d'un poble i d'una cultura, mortificats i menyspreats en llargs anys d'in-

comprensió i d'invenció interessada de fantasmes, el teatre a les Pitiüses —i a qualsevol indret de parla catalana— té una responsabilitat irrenunciable en la nostra petita història.

Per aquestes raons, voldríem que el Grup de Teatre Experimental, que ha mostrat en ocasions la seua capacitat d'entrega a una tasca coherent i eficaç, es consolidés, evitant temptacions individualistes, en el bon camí que es perfilà pel X aniversari. *L'assemblea de les dones* és un nou èxit que espera.

L'esperit d'aquestes línies, voldríem traslladar-lo també al grup de teatre Ca Nostra, de Sant Antoni de Portmany, i al Grup Amateur de Teatre, de la nostra ciutat. El teatre castellà, amb tot el respecte i la consideració que ens inspira, no és el més adequat per a promoure el ferm arrelament del teatre a les Pitiüses.

JOSEP MARÍ

LES ILLES A CATALUNYA

Des de fa aproximadament dos anys funciona a Barcelona una societat batiada amb el nom d'"Amics de Mallorca" i fundada inicialment per un grup de mallorquins encapçalat per en Gabriel Verger. La seua finalitat era, en un principi, posar en relació tots els illencs establerts a Catalunya, però per manca de gent i d'empenta, les activitats quedaren reduïdes a aquesta tasca de relació única-

ment. Fa uns quants mesos un grup de gent jove de les Illes resident a Barcelona, fins ara principalment estudiants i alguns jòvens professionals, es va interessar per aquest projecte embrionari i el va fer seu integrant-se dins d'ell per donar-li una nova orientació.

Els objectius que ara es planteja aquesta associació es donen en dos plans paral·lels:

—De cara als illencs que viuen a Catalunya, la tasca es desenrotlla en dos vessants:

a) La integració de la gent d'illes a la vida de Catalunya amb tot el que això comporta.

b) Mantenir aquests mateixos illencs en connexió amb la problemàtica de la vida illenca.

—Per una altra banda, i de cara a Catalunya, l'associació pretén donar a conèixer ací la realitat de les Illes i la seua